

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-300/20

**Bund Naturschutz in Bayern eV
proti
Landkreis Rosenheim**

(návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesverwaltungsgericht)

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 22. februára 2022

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Smernica 2001/42/ES – Posudzovanie účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie – Článok 2 písm. a) – Pojem ‚plány a programy‘ – Článok 3 ods. 2 písm. a) – Akty vypracované pre určité odvetvia, ktoré vymedzujú rámec pre budúce povoľovanie projektov uvedených v prílohách I a II smernice 2011/92/EÚ – Článok 3 ods. 4 – Akty vymedzujúce rámec pre budúce povoľovanie projektov – Nariadenie na ochranu krajiny prijaté miestnym orgánom“

1. *Životné prostredie – Posudzovanie účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie – Smernica 2001/42 – Plán a program – Pojem – Vnútroštátne opatrenie prijaté miestnym orgánom, ktorého cieľom je ochrana prírody a krajiny – Zahrnutie – Všeobecná a abstraktná povaha uvedeného opatrenia – Neexistencia vplyvu [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42, článok 2 písm. a)]*

(pozri body 35 – 41)

2. *Životné prostredie – Posudzovanie účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie – Smernica 2001/42 – Pôsobnosť – Plány a programy, ktoré môžu mať významné účinky na životné prostredie – Odvetvia uvedené v prílohách I a II smernice 2011/92 – Vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom je ochrana prírody a krajiny a ktoré obsahuje pravidlá týkajúce sa činností patriacich do týchto odvetví – Zahrnutie – Podmienky – Akt stanovujúci významný súbor kritérií a pravidiel pre povoľovanie a realizáciu jedného alebo viacerých projektov, ktoré môžu mať významné účinky na životné prostredie – Opatrenie stanovujúce všeobecné zákazy a povinnosti získať povolenie avšak bez dostatočne podrobných pravidiel týkajúcich sa týchto projektov – Vylúčenie [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42, článok 3 ods. 2 písm. a), a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92, prílohy I a II]*

(pozri body 47 – 53, 55 – 70, bod 1 výroku)

3. *Životné prostredie – Posudzovanie účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie – Smernica 2001/42 – Pôsobnosť – Plány a programy, ktoré môžu mať*

významné účinky na životné prostredie – Akty vymedzujúce rámec pre budúce povoľovanie projektov – Pojem – Akt stanovujúci významný súbor kritérií a pravidiel pre povoľovanie a realizáciu jedného alebo viacerých projektov, ktoré môžu mať významné účinky na životné prostredie – Vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom je ochrana prírody a krajiny a ktoré na tento účel stanovuje všeobecné zákazy a povinnosti získať povolenie, avšak bez dostatočne podrobných pravidiel týkajúcich sa týchto projektov – Vylúčenie (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42, článok 3 ods. 4)

(pozri body 72 – 74, bod 2 výroku)

Zhrnutie

V roku 2013 Landkreis Rosenheim (Krajinský okres Rosenheim, Nemecko) prijal nariadenie týkajúce sa chránenej krajinej oblasti (ďalej len „nariadenie Inntal Süd“)¹ bez toho, aby predtým vykonal environmentálne posudzovanie podľa smernice 2001/42 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie.² Nariadenie Inntal Süd za chránené územie vyhlasuje územie s rozlohou približne 4 021 ha, ktoré je približne o 650 ha menšie než územie, na ktoré sa vzťahovali predchádzajúce predpisy.

Bund Naturschutz in Bayern eV, združenie na ochranu životného prostredia, napadlo toto nariadenie na Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd Spolkovej krajiny Bavorsko, Nemecko). Keďže jeho návrh bol odmietnutý ako neprípustný, podalo združenie proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok Revision na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko).

V tejto súvislosti sa posledný uvedený súd domnieva, že nariadenie Inntal Süd predstavuje plán alebo program v zmysle smernice 2001/42. Vzhľadom však na to, že má pochybnosti, pokiaľ ide o povinnosť Krajinského okresu Rosenheim pred prijatím uvedeného nariadenia vykonať environmentálne posudzovanie podľa tejto smernice, rozhodol predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke.

Súdny dvor vo svojom rozsudku vyhlásenom veľkou komorou spresnil pojem plány a programy, ktoré majú byť predmetom environmentálneho posudzovania podľa smernice 2001/42.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor na úvod pripomenul, že smernica 2001/42 sa vzťahuje na plány a programy, ktoré na jednej strane vypracoval alebo prijal orgán na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, a ich prijatie vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy.

V súvislosti s druhou podmienkou z ustálenej judikatúry vyplýva, že za „vyžadované“ sa v zmysle a na účely uplatňovania tejto smernice majú považovať plány a programy, ktorých prijímanie a postup ich vypracovania upravujú vnútroštátne zákony alebo iné právne predpisy, ktoré určujú orgány príslušné na ich prijatie. Opatrenie teda treba považovať za „vyžadované“, ak vo vnútroštátnom práve existuje osobitný právny základ, ktorý oprávňuje príslušné orgány na jeho prijatie, aj keď takéto prijatie nie je povinné.

¹ Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet „Inntal Süd“.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 2001, s. 30; Mim. vyd. 15/006, s. 157).

Vzhľadom na to, že nariadenie Inntal Süd bolo prijaté miestnym orgánom na základe ustanovenia nemeckej právnej úpravy, predstavuje plán a program v zmysle smernice 2001/42. Všeobecný súd v tejto súvislosti konštatoval, že všeobecná povaha uvedeného nariadenia, ktoré obsahuje všeobecné a abstraktné ustanovenia stanovujúce všeobecné predpisy, nebráni takej kvalifikácii. Okolnosť, že vnútroštátny akt má určitý stupeň abstrakcie a sleduje cieľ transformácie zemepisnej oblasti, predstavuje ilustráciu jeho plánovacieho alebo programového rozmeru a nie je prekážkou jeho zahrnutia pod pojem „plány a programy“.

Súdny dvor ďalej preskúmal, či vnútroštátne opatrenie, akým je nariadenie Inntal Süd, ktorého cieľom je ochrana prírody a krajiny a na tento účel stanovuje všeobecné zákazy a povinnosti získať povolenie, patrí do pôsobnosti článku 3 ods. 2 písm. a) smernice 2001/42. Toto ustanovenie stanovuje povinnosť vykonať environmentálne posudzovanie pre všetky plány a programy, ktoré spĺňajú dve kumulatívne podmienky.

Plány a programy sa po prvé musia „týkať“ jedného z odvetví uvedených v článku 3 ods. 2 písm. a) smernice 2001/42³ alebo sa ním „zaoberať“. V prejednávanej veci sa podľa Súdneho dvora prvá podmienka zdá byť splnená, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že okolnosť, že hlavným cieľom plánu alebo programu je ochrana životného prostredia, nevylučuje, že sa tento plán alebo program môže „týkať“ alebo „zaoberať“ niektorým z odvetví uvedených v tomto ustanovení. Samotnou podstatou všeobecne platných opatrení vypracovaných na účely ochrany životného prostredia je totiž práve regulovať ľudské činnosti, ktoré majú významné účinky na životné prostredie, vrátane činností patriacich do uvedených odvetví.

Po druhé plány a programy musia vymedziť rámec, v ktorom bude možné v budúcnosti schvaľovať realizáciu projektov uvedených v prílohách I a II smernice 2011/92 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.⁴

Táto požiadavka je splnená, ak plán alebo program stanovuje významný súbor kritérií a pravidiel pre povoľovanie a realizáciu jedného alebo viacerých projektov vymenovaných v prílohách I a II smernice 2011/92, najmä pokiaľ ide o umiestnenie, povahu, veľkosť a podmienky fungovania takýchto projektov alebo o pridelenie prostriedkov súvisiacich s týmito projektmi. Naopak, ak sa plán alebo program, akým je nariadenie Inntal Süd, obmedzuje len na všeobecné vymedzenie cieľov ochrany krajiny a na to, že činnosti alebo projekty v chránenom území podliehajú povinnosti získať povolenie, avšak bez toho, aby stanovovalo presné kritériá alebo pravidlá, od ktorých by záviselo povolenie realizovať uvedené projekty, vyššie uvedená požiadavka nie je splnená, aj keď uvedené nariadenie môže mať určitý vplyv na umiestnenie projektov.

Vzhľadom na tieto úvahy Súdny dvor dospel k záveru, že nariadenie Inntal Süd nepredstavuje plán alebo program, ktorý musí podliehať environmentálnemu posudzovaniu podľa článku 3 ods. 2 písm. a) smernice 2001/42, keďže nestanovuje dostatočne podrobné pravidlá, pokiaľ ide o obsah, prípravu a realizáciu projektov uvedených v prílohách I a II smernice 2011/92, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

³ A to poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo, energetiku, priemysel, dopravu, odpadové hospodárstvo, vodné hospodárstvo, telekomunikácie, turistiku, plánovanie miest a vidieka alebo využívanie územia.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1), ktorá nahradila smernicu Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 1985, s. 40; Mim. vyd. 15/001, s. 248).

Napokon Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom je ochrana prírody a krajiny a na tento účel stanovuje všeobecné zákazy a povinnosti získať povolenie, avšak bez dostatočne podrobných pravidiel týkajúcich sa obsahu, prípravy a realizácie projektov uvedených v prílohách I a II smernice 2011/92, nepatrí do pôsobnosti článku 3 ods. 4 smernice 2001/42, podľa ktorého prináleží členským štátom určiť, či iné plány a programy, než sú tie, ktoré sú uvedené v odseku 2 tohto článku, ktoré vymedzujú rámec pre budúce povoľovanie projektov, môžu mať významné účinky na životné prostredie.